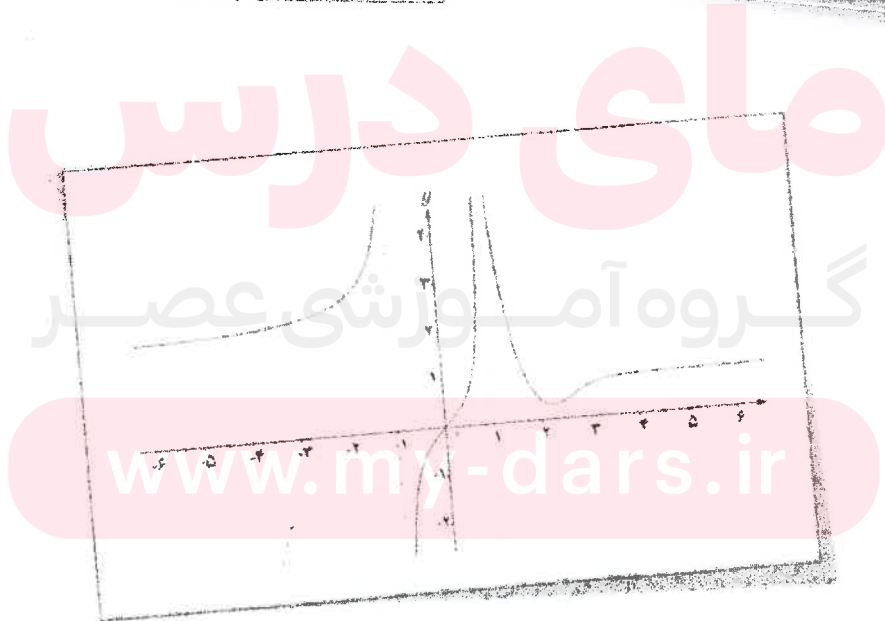
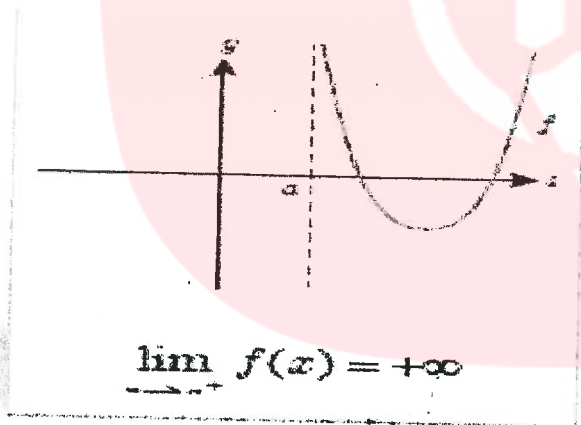

• فصل سوم

حد بی نهایت و حد در بی نهایت

- ۱) بخش پذیرین چندجمله‌ای $(x-a)$ ۱۴۵
- ۲) حدتابع لگاری (زنج اتمام $\pm$) ۱۵۱
- ۳) حد نامتناهی (حد بی‌نهایت) ۱۴۳
- ۴) حد در بی‌نهایت ۱۷۳

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

صفحه ۵۱ و ۵۲ کتاب درسی

بخش ندرین چند جمله‌ای ما به $(x-a)$:

$$\begin{array}{r} x^2 - 5x + 1 \mid x - 3 \\ \underline{x^2 - 4x} \\ x + 1 \\ \underline{x - 3} \\ 4 \end{array}$$

تقسیم علیه / تقسیم
خارج قسمت
باقی مانده

$$\begin{array}{r} f(x) \mid x - a \\ \mid Q(x) \\ \hline R \end{array}$$

در تقسیم، راجع بیت پارامترها بالا به صورت زیر است

$$f(x) = (x-a)Q(x) + R$$

if $R=0 \rightarrow f(x) = (x-a)Q(x)$

$f(x)$ برابر حاصل ضرب عامل ما

تعیین: هر یک از تقسیم‌های زیر را حل کنید و راجع تقسیم را با این هر دو نام بنویسید.

$$3x^2 - 5x - 2 \mid x - 3$$

$$2x^3 + x^2 + 1 \mid x + 1$$

$$-x^3 + 5x - 2 \mid x + 1$$

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

نکته ۱: در تقسیم چند جمله‌ای $f(x)$ بر درجه‌ای $(x - a)$ همیشه باقی مانده برابر $f(a)$ است.

مثلاً در تقسیم $f(x) = x^3 - 3x^2 + 2$ بر $(x - 4)$ ، باقی مانده برابر $f(4)$ است $\leftarrow f(4) = 18$

و همچنین در تقسیم $g(x) = x^3 - 3x^2 + 2$ بر $(x + 1)$ ، باقی مانده برابر $g(-1)$ است $\leftarrow g(-1) = -2$

نکته ۲: در تقسیم چند جمله‌ای $f(x)$ بر درجه‌ای $(x - a)$ اگر $f(a) = 0$ باشد $\leftarrow f(x)$ بر $(x - a)$ بخش پذیر است.

مثلاً در تقسیم $f(x) = 2x^2 - 4x - 6$ بر $(x - 3)$ داریم $f(3) = 0$ $\leftarrow f(x)$ بر $(x - 3)$ بخش پذیر است.

و در تقسیم $g(x) = -x^2 - 4x + 1$ بر $(x + 2)$ داریم $g(-2) = -7$ $\leftarrow g(x)$ بر $(x + 2)$ بخش پذیر نیست.

تمرین ۱: باقی مانده تقسیم چند جمله‌ای‌های زیر را بر عبارت داده شده پیدا کنید.

الف: $f(x) = x^3 - 4x^2 - x - 1$ بر $(x - 1)$

ب: $g(x) = -x^3 - x^2 - x + 1$ بر $(x + 1)$

تمرین ۲: آیا عبارت $f(x) = x^3 - x^2 + 2x - 3$ بر $(x - 2)$ بخش پذیر است؟ چرا؟

تمرین ۳: مقدار m را طوری پیدا کنید که عبارت $f(x) = x^3 - 2x^2 - 4x + m$ بر $x + 2$ بخش پذیر باشد.

تمرین ۴: چند جمله‌ای $f(x) = 2x^2 - 4x - k$ بر $x - 2$ بخش پذیر است. مطلوب است:

باقی مانده تقسیم $f(x)$ بر $x + 2$ را پیدا کنید.

تمرین ۵: نشان دهید چند جمله‌ای $f(x) = 2x^3 + 5x^2 - 3x - 10$ بر درجه‌های $x+2$ بخش پذیر است؟

(کار در کلاس ۳ صفحه ۵۵)

تمرین ۴: چند جمله‌ای $f(x) = 2x^2 - x - 3$ مفروض است، اگر $f(-1) = 0$ باشد چند جمله‌ای $f(x)$ را

۳ صورت حاصل ضرب عوامل ماست بنویسید.

نکته ۳: برای تجزیه عبارت طری پیچیده ابتدا باید یک از ریشه‌های آن را پیدا کنیم ($f(\alpha) = 0$) و سپس عبارت را

بر $(x - \alpha)$ تقسیم کنیم تا تجزیه شود. برای پیدا کردن ریشه‌ها عدد $0, 1, 2, 3, \dots$ را امتحان می‌کنیم.

تمرین ۱: عبارت زیر را تجزیه کنید و ۳ صورت حاصل ضرب عوامل ماست بنویسید.

$$f(x) = 2x^3 + 4x^2 + x - 8$$

تمرین ۲: چند جمله‌ای $f(x) = x^3 - 2x^2 + x - 2$ چند جمله‌ای را در ؟

www.my-dars.ir

نکته ۴: اگر α ریشه چندجمله‌ای $f(x)$ باشد $\leftarrow f(\alpha) = 0$ به $(x-\alpha)$ بخش پذیر است، $f(\alpha) = 0$ حاصل می‌گیریم:

اگر α و β ریشه‌های چندجمله‌ای $f(x)$ باشند $\leftarrow f(x)$ به $(x-\alpha)(x-\beta)$ بخش پذیر است و

مثلاً وقتی α ریشه چندجمله‌ای $f(x) = 3x^3 - \alpha x^2 - 2b$ به $(x-3)(x+1)$ بخش پذیر است یعنی این که

$$f(3) = 0, f(-1) = 0 \text{ هستند و } f(x) \text{ ریشه‌های } x = 3, x = -1$$

تربیت ۱: اگر $f(x) = ax^3 - x^2 - b$ به $(x-2)(x-1)$ بخش پذیر باشد حاصل $\alpha + b$ کدام است؟

$$\frac{4}{\sqrt{5}} \quad (1)$$

$$\frac{-2}{\sqrt{5}} \quad (2)$$

$$\frac{1}{\sqrt{5}} \quad (3)$$

$$\frac{-1}{\sqrt{5}} \quad (4)$$

تربیت ۲: اگر چندجمله‌ای $f(x)$ به $x^2 - 4$ بخش پذیر باشد حاصل $f(2) + f(-2)$ کدام است؟

$$1 \quad (1)$$

$$1 \quad (2)$$

$$\frac{3}{4} \quad (3)$$

$$-2 \quad (4)$$

تربیت ۳: چندجمله‌ای $f(x)$ به $x^2 - x - 2$ بخش پذیر است. اگر $g(x) = f(x-4) + 2f(x-1)$ باشد

باقی مانده تقسیم $g(x)$ به $x-3$ کدام است؟

$$1 \quad (1)$$

$$-2 \quad (2)$$

$$-4 \quad (3)$$

$$2 \quad (4)$$

تمرین ۴: فرض کنید چند جمله‌ای $P(x)$ به $x^2 - 1$ بخش پذیر است و $Q(x) = P(x-1) + P(1-x)$ ،
 آنگاه باقی مانده تقسیم $Q(x)$ بر $x-2$ کدام است؟
 (سازمان تعزیرات ۹۹)

۱) -1

۲) صفر

۳) 1

۴) 2

تمرین ۵: عبارت $x^4 + 5ax^3 + 2bx + 1$ بر $x^2 - 4$ بخش پذیر است. $a+b$ کدام است؟
 (سازمان رانندگی ۸۹)

۱) $-\frac{15}{8}$

۲) $-\frac{17}{14}$

۳) $\frac{17}{14}$

۴) $\frac{15}{8}$

تمرین ۶: α از این مقادیر از α چند جمله‌ای $f(x) = x^4 + \alpha x^3 - 8x^2 + x + 2$ بخش پذیر است
 کوچکترین ریشه معادله $f(x) = 0$ کدام است؟
 (سازمان رانندگی ۹۴)

۱) $1 - \sqrt{3}$

۲) $1 - \sqrt{5}$

۳) $-1 - \sqrt{3}$

۴) $-1 - \sqrt{5}$

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

سوالات امتحان نهایی

① درستی یا نادرستی عبارت مای زیر را مشخص کنید.

۹۹ سی

الف: در تقسیم چندجمله‌ای $P(x)$ بر $x - c$ ، باقی مانده برابر $P(c)$ است.

۹۸ سی

ب: چندجمله‌ای $f(x) = 2x^3 + 5x^2 - 3x - 10$ بر درجه‌ای $x + 2$ بخش پذیر است.

② جاسی خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

خرداد ۹۹ خارج

الف: باقی مانده تقسیم $f(x) = 2x^2 - 5x + 1$ بر $x - 3$ برابر با ..... است.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

صفحه ۵۵ تا ۵۳ کتاب درسی

۲) عدد تابع لگاری (رفع اجماع):

اگر عدد تابع f در نقطه $a=1$ برابر ۲۴ و عدد تابع g در نقطه $a=1$ برابر ۸ باشد؟ نگاه عدد تابع $\frac{f}{g}$ برابر $\frac{24}{8} = 3$ می باشد.

$$\left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow 1} f(x) = 24 \\ \lim_{x \rightarrow 1} g(x) = 8 \end{array} \right\} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{24}{8} = 3$$

مثال: اگر $f(x) = 2x + 1$ و $g(x) = x^3 + 5$ باشد حاصل $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x)}{g(x)}$ را محاسب کنید.

حل:

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{2x+1}{x^3+5} = \frac{2(2)+1}{(2)^3+5} = \frac{5}{13}$$

اما هیچ وقت جنبه سوال ساده‌ای را با مانع ذهنی بایک جایگذاری ساده به جواب برسیم. در همه‌ی سوالات بیست از جایگذاری به حالت $\frac{0}{0}$ می‌رسیم و این حالت «مبهم» می‌گویند و باید رفع اجماع کنیم.

مثال: حاصل عدد زیر را محاسب کنید.

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{\Delta x - 10} \xrightarrow{\text{حل}} \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{\Delta x - 10} = \frac{0}{0} \text{ مبهم}$$

$$\text{رفع اجماع: } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{\Delta x - 10} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(x+2)}{\Delta(x-4)} = \lim_{x \rightarrow 2} x+2 = 4$$

چگونه رنج انجام کنیم؟

وقتی x است 2 است 2 دور $(x-2)$ در واقع عبارت $(x-2)$ عامل مضربگشته ماست، باید از صورت مضرب حذف شود.

* عامل مضربگشته ماتریک دیدن در صورت مضرب حذف کردن است که باید آن را بیرون کشیم و از صورت مضرب حذف کنیم. بدین این کار را نوشتن یار آن ماس زیر از ناک شب واجبند است.

یار آن ماس: فاکتورگیری

$$3x - 6 = 3(x - 2)$$

$$2x - 4 = 2( )$$

$$4x - 4 = 4(x - 1)$$

$$-2x - 9 = -2( )$$

$$-2x + 6 = -2(x - 3)$$

$$-x^2 + x = -x( )$$

$$-2x + 4 = 2(-x + 2)$$

$$x^2 + x = x( )$$

$$5x^2 + 10x = 5x(x + 2)$$

$$x^3 + 2x = x( )$$

$$-3x - 3 = -3(x + 1)$$

$$x^3 + 4x^2 - 4x = x( )$$

انتظار زوج

$$a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$$

یار آن ماس، انتظارها

$$x^2 - 4 = (x - 2)(x + 2)$$

$$x^2 - 34 = (x - 4)(x + 4)$$

$$x^2 - 1 = (x - 1)(x + 1)$$

$$x^2 - 9 = (x - 3)(x + 3)$$

$$x^2 - 24x = x(x^2 - 24) = x(x - 4)(x + 4)$$

$$x^2 - 25 =$$

$$x^2 - 4x =$$

$$x^2 - x =$$

انتارهای مشترک

$$(x+a)(x+b) = x^2 + (a+b)x + ab$$

$$x^2 + 5x + 4 = (x+2)(x+3)$$

$$x^2 - 2x - 3 = (x+1)(x-3)$$

$$x^2 + 7x - 8 = (x-2)(x+4)$$

$$-x^2 - x + 2 = -(x^2 + x - 2) = -(x-1)(x+2)$$

حامل مشترک
حامل مربع

$$x^2 - 3x - 4 =$$

$$x^2 + x - 4 =$$

$$x^2 + 5x - 24 =$$

$$-x^2 - x + 12 =$$

حلقه و لانگر

$$a^3 - b^3 = (a-b)(a^2 + ab + b^2)$$

مادر   جمع لانگر   جمع حلقه

$$a^3 + b^3 = (a+b)(a^2 - ab + b^2)$$

$$x^3 - 8 \Rightarrow x^3 - 2^3 = (x-2)(x^2 + 2x + 4)$$

$$x^3 - 1 = (\dots)(\dots)$$

$$x^3 + 8 \Rightarrow x^3 + 2^3 = (x+2)(x^2 - 2x + 4)$$

$$x^3 + 1 = (\dots)(\dots)$$

$$(\sqrt[3]{x} + 2)(\dots) = x - 8$$

$$5\sqrt[3]{x} - 10 = 5(\sqrt[3]{x} - 2) = 5(\dots)(\dots)$$

$$(\sqrt[3]{x} - 1)(\dots) = x - 1$$

$$3\sqrt[3]{x} + 3 = 3(\sqrt[3]{x} + 1) = 3(\dots)(\dots)$$

تمرین ۱: حامل حرکت از عداسی زیر را مطالعه کنید.

$$۱) \lim_{x \rightarrow 5} \frac{x^3 - 125}{x^2 - 25} =$$

$$۲) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 3x + 2}{x^2 - 1} =$$

$$۳) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 - 1}{x^2 + x} =$$

$$۴) \lim_{x \rightarrow -2} \frac{-x^2 + 3x + 10}{x^2 - 4} =$$

$$۵) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^3 + x^2 - 2x}{5x} =$$

تذکره: اگر هیچ جوره نتوانیم عبارت رو تجزیه کنیم ← عبارت رو بر عامل تقسیم کنیم تا عبارت تجزیه بشه.

$$۶) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 - 7x + 2}{x^2 - 4} =$$

$$۷) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^3 + 3x^2 + x - 1}{x^2 + x - 2} =$$

$$۸) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 - 8}{-5x^3 + 10x^2 + x - 2} =$$

$$۹) \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{4x^2 - 1}{2x^3 - 13x^2 + 24x - 9} =$$

برای رفع ابهام تقاضای که صورت یا مخرج را در یکان دارد ← باید صورت و مخرج را در صورتی که عبارت را یکسان دارند ضرب کنیم

مثال: عامل حد $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{3x-2} - 2}{x^2 - 4}$ را ساده کنیم

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{3x-2} - 2}{x^2 - 4} = \frac{0}{0}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{3x-2} - 2}{x^2 - 4} \times \frac{\sqrt{3x-2} + 2}{\sqrt{3x-2} + 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(3x-2) - 4}{(x^2 - 4)(\sqrt{3x-2} + 2)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{3x - 6}{(x^2 - 4)(\sqrt{3x-2} + 2)}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{3(x-2)}{(x-2)(x+2)(\sqrt{3x-2} + 2)} = \frac{3}{(4)(4)} = \frac{3}{16}$$

یادآوری: در مخرج عبارت طس زیر را بنویسید

$$\sqrt{x} - 3 =$$

$$2 + \sqrt{3x-1} =$$

$$\sqrt{x+1} - 3 =$$

$$-\sqrt{3x-5} + 1 =$$

یادآوری: مخرج عبارت طس زیر را بنویسید
www.my-dars.ir

$$* \frac{2x^2 - 2x}{\sqrt{x+1} - 3}$$

$$* \frac{2x^2 - x + 2}{\sqrt[3]{x+2}}$$

$$10) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x} - 1}{x^2 - 3x + 2}$$

$$11) \lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^2 - 4}{\sqrt{3x+6} - 2}$$

$$12) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 - 1}{x + \sqrt{2x+3}}$$

$$13) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x - \sqrt{x}}{x^2 + x - 2}$$

تذکره: وقتی هم در صورت و هم درخرج را یکسان داریم ← یک بار در صورت و یک بار درخرج صورت و یک بار درخرج مخرج

$$14) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x+3} - 2}{\sqrt{5x+4} - 3}$$

$$۱۵) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2 - \sqrt{2x}}{\sqrt{x+7} - 3}$$

تذکره: گاهی در اکیال های تدریس مجبوریم ۲ یا چند بار فرجه در جزوه می کنیم.

$$۱۶) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{1 + \sqrt{4x+5}} - 2}{x^2 + 3x - 4}$$

$$۱۷) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{\sqrt{2x+7} + 4} - 3}{3x - 3}$$

مای درس

گروه آموزشی عصر

تذکره: برای رفع ابهام عبارت های رادیکالی با فرم ۳ ← از اعداد حلق و لاغر استفاده می کنیم

$$۱۸) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{x} - 1}{x^2 - 3x + 2}$$

$$۱۹) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt[3]{x} + 1}{x^2 + 3x + 2}$$

$$۲۰) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{x} - 1}{x^2 - 1}$$

$$۲۱) \lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt[3]{9x - 3} - 3}{x^2 - 9}$$

$$۲۲) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt[3]{2x+2} - 2}{x^2 - 5x + 4}$$

$$۲۳) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt{x} + 1}{\sqrt{1-x} - 1}$$

مای درس

گروه آموزشی عصر

تذکره: گاهی هم رادیکال با قدرجه ۲ داریم و هم با قدرجه ۳.

www.my-dars.ir

تذکره: گاهی قدر مطلق را با چیزی صیغیح داریم که باید آنرا حذف کنیم و بعد رفع ابهام کنیم

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{|3x-1|-2}{x^2-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(3x-1)-2}{x^2-1}$$

قدر مطلق درون آن $\oplus$ باشد $\leftarrow$ منورنش بیرون می آید $\leftarrow$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{|x-3|-2}{x^2-4} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{-(x-3)-2}{x^2-4}$$

درون آن $\ominus$ باشد $\leftarrow$ قدرش بیرون می آید $\leftarrow$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{2x - [x]}{x+1} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{2x-1}{x+1}$$

چیزی صیغیح $\leftarrow$ و جابجایی باید مقدار عددی آن را قرار دهیم $\leftarrow$

$$۲۴) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{|-2x+1|-3}{x^2-2x}$$

$$۲۵) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{-2+|x^2-3|}{x^3+1}$$

$$۲۶) \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x^2 - [x]}{x^2 + 3x + [4x]}$$

$$۲۷) \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{|x^2 - 3x + 2|}{x[x] - 2}$$

مای دارس
گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

(سازش تعیین به خارج ۸۵)

تعیین ۲، حاصل $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x + \sqrt{3-x}}{x^2 + x}$ کدام است؟

۱) $\frac{-7}{3}$

۲) $\frac{-1}{3}$

۳) $\frac{2}{3}$

۴) $\frac{5}{3}$

(سازش تعیین به خارج ۹۷)

تعیین ۳، حاصل $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{3x^2 - 10x - 8}{\sqrt{3-\sqrt{x}} - 1}$ کدام است؟

۱) -112

۲) -92

۳) -82

۴) -72

(سازش تعیین به خارج ۸۸)

تعیین ۴، حاصل $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{1-\sqrt{x}}{2-\sqrt{5-x}}$ کدام است؟

۱) -4

۲) -2

۳) 2

۴) 4

(سازمان سنجش ۹۰)

تذکره ۵: حد عبارت $\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{|x^2 - x - 7|}{2x - \sqrt{x^2 + 12}}$ وقتی $x \rightarrow 2^-$ کدام است؟

-۳ (۱)

-۲ (۲)

۲ (۳)

۳ (۴)

(سازمان سنجش ۹۸)

تذکره ۶: حد عبارت $\lim_{x \rightarrow -8} \frac{x^2 + 10x + 14}{12 + 4\sqrt{x}}$ وقتی $x \rightarrow -8$ کدام است؟

-۲۴ (۱)

-۱۸ (۲)

-۱۲ (۳)

-۴ (۴)

(سازمان سنجش ۱۴۰۱)

تذکره ۷: حاصل $\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x^2 - 4}{x^3 - [x^3]}$ کدام است؟

۱ (صفر)

$\frac{1}{2}$ (۲)

۱ (۳)

$+\infty$ (۴)

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

تمرین ۸: اگر $\lim_{x \rightarrow -3} \frac{ax+3a}{1-\sqrt{2x+14}} = 2$ باشد، آنگاه a کدام است؟ (خوب منبر دوازدهم)

- ۵ (۱)
- ۳ (۲)
- ۳ (۳)
- ۵ (۴)

تمرین ۹: اگر $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{ax+1}-3}{\sqrt{x}-2} = b$ باشد، آنگاه مقدار ab کدام است؟ (خوب منبر دوازدهم)

- $\frac{2}{3}$ (۱)
- $\frac{1}{2}$ (۲)
- $\frac{4}{5}$ (۳)
- $\frac{1}{5}$ (۴)

تمرین ۱۰: اگر $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-\sqrt{3x-2}}{ax+b} = \frac{1}{2}$ باشد، آنگاه b کدام است؟ (سازگار، یاقوت خواجه ۹۵)

- ۲ (۱)
- ۱ (۲)
- ۱ (۳)
- ۲ (۴)

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

حد نامتناهی (عربی تعاریف)

صفحه ۵۳ تا ۵۷ کتاب درسی

همسایگی: هر بازه‌ی باز شامل عدد حقیقی α را یک همسایگی α می‌گویند.

به عبارتی دیگر اگر $(\alpha, \beta) \in \alpha$ باشد آنگاه بازه (α, β) یک همسایگی α است.

۱ بازه‌ی $(1, 4)$ یک همسایگی برای عدد ۲ است چون $2 \in (1, 4)$ این بازه است.

۲ بازه‌ی $(-2, 2)$ یک همسایگی برای عدد ۳ است چون $3 \notin (-2, 2)$ درون این بازه است.

۳ بازه‌ی $(0, 3)$ یک همسایگی برای عدد ۵ نیست چون $5 \notin (0, 3)$ درون این بازه جایی ندارد.

تعریف ۱: اگر بازه‌ی $(m-2, m+2)$ یک همسایگی برای عدد m باشد عدد m را مشخص کنیم.

تعریف ۲: برای کدام مجموعه مقادیر x بازه‌ی $(x-1, x+1)$ یک همسایگی عدد ۳ باشد؟

(سازمان ریاضی ۹۸)

۱ $\emptyset$

۲ $\{2\}$

۳ $1 < x < 2$

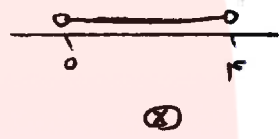
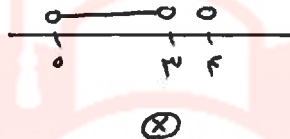
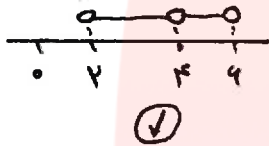
۴ $1.5 < x < 2$

همسایگی محذوف: اگر a را از بازه‌ی (a, b) حذف کنیم آنگاه مجموعه‌ی $\{a\} - (a, b)$ را یک همسایگی محذوف برای a می‌گویند.

www.my-dars.ir

همسایگی محذوف عدد a را به صورت مقابل نشان می‌دهیم $\leftarrow (a, b) - \{a\} = (a, b) \cup (b, a)$

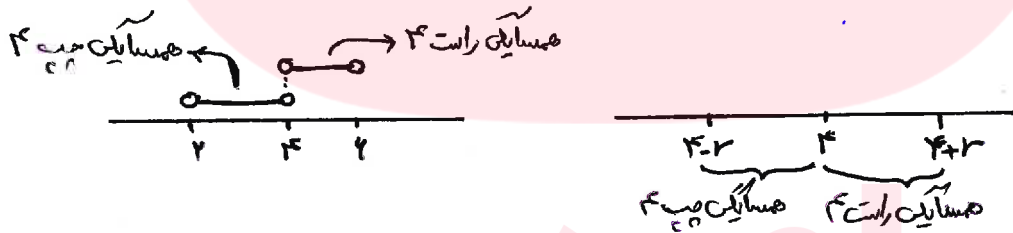
- {4} - (2, 4) یک همسایگی محذوف برای عدد 4 است، چون عدد 4 در این بازه بوده و حذف شده است.
- {4} - (0, 3) یک همسایگی محذوف عدد 4 نیست، چون 4 اصلاً در این بازه نبوده است.
- {4} - (0, 4) یک همسایگی محذوف عدد 4 نیست چون 4 اصلاً در این بازه نبوده است.

همسایگی چپ و راست: اگر 2 عددی مثبت باشد آنگاه $(x_0, x_0 + 2)$ یک همسایگی راست x_0 است.
 $(x_0 - 2, x_0)$ یک همسایگی چپ x_0 است.

مثال: چندتا همسایگی راست برای عدد 4 بنویسیم: $(4, 5)$ - $(4, 7)$ - $(4, 100)$ - $(4, 1000)$

مثال: چندتا همسایگی چپ برای عدد 4 بنویسیم: $(2, 4)$ - $(-2, 4)$ - $(0, 4)$ - $(3, 9, 4)$ - $(-100, 4)$

{4} - (2, 7) : همسایگی عدد 4 ← محذوف نیست

{4} - (4, 7) : همسایگی راست عدد 4 ← محذوف نیست

{4} - (2, 4) : همسایگی چپ عدد 4 ← محذوف نیست

{4} - (2, 7) : همسایگی محذوف عدد 4 ← محذوف نیست

نکته:

نکته: هر همسایگی محذوف x_0 شامل حداقل یک همسایگی راست و یک همسایگی چپ x_0 است.

تمرین ۱: درست یا نادرست هر عبارت را مشخص کنید.

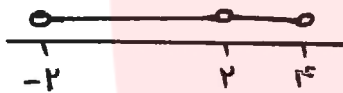
الف: بازه $(-3, 2)$ یک همسایگی راست عدد 2 می باشد.

ب: $\{3\} - (2, 1)$ یک همسایگی محذوف عدد 3 می باشد.

ج: بازه $(1, 4)$ و $(-1, -4)$ به ترتیب همسایگی راست و چپ عدد -1 هستند.

د: $(1, 4) \cup (-2, 1)$ یک همسایگی محذوف برای عدد 1 است.

تمرین ۲: شکل زیر مربوط به همسایگی محذوف چه عددی است؟

ب: چند همسایگی راست برای عدد 2 می توان نوشت؟

ج: چند همسایگی چپ برای عدد 4 می توان نوشت؟

تمرین ۳: اگر $(1, m-2) \cup (m+2, -2)$ یک همسایگی محذوف عدد α باشد α را بیابید.

تمرین ۴: اگر $(\alpha+3, 3\alpha) \cup (-2, 2\alpha-1)$ یک همسایگی محذوف عدد b باشد b را بیابید.

۲۱

۳۲

۵۳

۶۴

تمرین ۵: اگر مجموعه $(-1, m^2-3) \cup (1, m)$ همسایگی محذوف 1 باشد m را بیابید.

-۱۱

۲۵

-۲۳

± 2

حالات همسانی و انواع اون رو یاد گرفتن بدیم سلف اصل مطلب:

حد نامتناهی (حد بی نهایت):

در حد تابع کسری (در سنامه $\frac{0}{0}$) همیشه به $\frac{0}{0}$ میخوره بدیم منفرجه و سبب از رفیع انجام مکتب عدد من رسیه هم:

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{0}{0} \xrightarrow{\text{رفع ابهام}} \lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = b$$

ولی در این جا جواب ما عدد نیست و جواب ما همیشه $\pm \infty$ است:

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \pm \infty \quad \lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \pm \infty$$

یعنی در این جا همیشه به $\frac{عدد}{0^+}$ یا $\frac{عدد}{0^-}$ می رسیه و جواب هم $\pm \infty$ است.

۴ حالت ممکن ←

$$\frac{0^+}{0^+} = +\infty \quad \frac{0^+}{0^-} = -\infty \quad \frac{0^-}{0^+} = -\infty \quad \frac{0^-}{0^-} = +\infty$$

مثال د

$$\lim_{x \rightarrow 3^+} \frac{x}{x-3} = \frac{+3}{0^+} = +\infty \quad \lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{x}{x-3} = \frac{+3}{0^-} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x-3}{x-2} = \frac{-1}{0^+} = -\infty \quad \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x-3}{x-2} = \frac{-1}{0^-} = +\infty$$

نکته مهم: در حد تابعی بالا فقط در صورتی جواب $\pm \infty$ می شود که مخارج منفرد باشند و اگر هم از مطلق باشند

عبارت تعریف نشده می نشود.

$$\frac{عدد \oplus 0}{عدد} = \pm \infty$$

$$\frac{مطلق 0}{مطلق 0} = 0$$

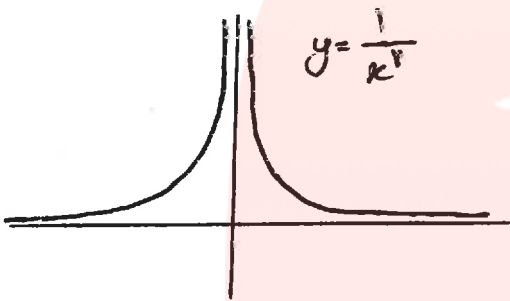
$$\frac{عدد}{مطلق 0} = 0$$

$$\frac{عدد 0}{مطلق 0} = 0$$

نکته: وقتی حد تابع برابر $+\infty$ یا $-\infty$ می شود یعنی تابع در آن نقطه حد ندارد

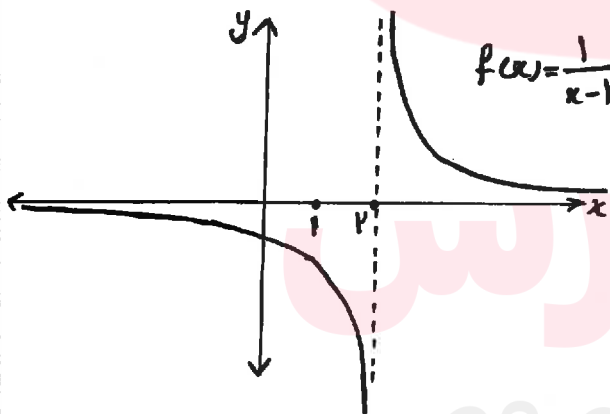
بررسی حد به نهانیت روش نورانی:

$$\left. \begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^2} &= +\infty \\ \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x^2} &= +\infty \end{aligned} \right\} \rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^2} = +\infty$$

در جیب و حد راست این تابع در نقطه $x=0$ برابر $+\infty$ است پس لیم حد این تابع در نقطه $x=0$ برابر $+\infty$ است

عبارتی این تابع در همسایگی نقطه $+\infty$ میل می کند

$$f(x) = \frac{1}{x-2}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{1}{x-2} = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{1}{x-2} = -\infty$$

گروه آموزشی عصر

نکته: اندک مخرج درون قدر مطلق یا راسی توان زیرج باشد ← مخرج 0^+ من شود.

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x^3}{(x-1)^2} = \frac{+3}{0^+} = +\infty \quad \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x^3}{(x-1)^2} = \frac{+3}{0^+} = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x-3}{|x-1|} = \frac{-2}{0^+} = -\infty \quad \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x-3}{|x-1|} = \frac{-2}{0^+} = -\infty$$

نکته: اندر وجه مخرج بیشتر از راسی باشد تعیین 0^+ یا 0^- بودن مخرج ← تجزیه می کنیم
عدد توان می کنیم ←

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{2x}{x^2+x-2} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{+2}{(x-1)(x+2)} = \frac{+2}{(+)(0^-)} = \frac{+2}{0^-} = +\infty$$

نکته: دیرین حاصل $\sin x$ و $\cos x$ همواره عدس در بازه $[-1, 1]$ است:

* حاصل $1 + \sin x$ ، $1 + \cos x$ همواره عدس نامنفی است.

* معبار عبارت مایع مانند $1 - \cos x$ را اینگونه مایع می کنیم

$$-1 \leq \cos x \leq 1 \rightarrow -1 \leq 1 - \cos x \leq 2$$

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

تمرین ۱: حاصل حرکت از عددی زیر را تعیین کنید.

$$۱) \lim_{x \rightarrow 4^+} \frac{2x}{x-4}$$

$$۲) \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x+1}{x-2}$$

$$۳) \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x-2}{2x-2}$$

$$۴) \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x-2}{x^2}$$

$$۵) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x+5}{(x-2)^2}$$

$$۶) \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{x}{|x-\frac{1}{2}|}$$

$$۷) \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}^+} \frac{2-[x]}{1-2x}$$

$$۸) \lim_{x \rightarrow -2^-} \frac{x-[x]}{x+2}$$

$$۹) \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{-2}{1-[x]}$$

$$۱۰) \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{2-[x]}{\frac{1}{2}[x]-1}$$

$$۱۱) \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{[x]-2}{|x-2|}$$

$$۱۲) \lim_{x \rightarrow (-2)^+} \frac{[x]+2}{x^2+3x}$$

$$۱۳) \lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{2x+2}{x^2-9}$$

$$۱۴) \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{-1}{x^2+2x-3}$$

$$۱۵) \lim_{x \rightarrow (-1)^+} \frac{2x^2+3x+1}{x^2+x}$$

$$۱۶) \lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{[2-x]-1}{x^2-4x+9}$$

$$۱۷) \lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{-2}{1+\cos x}$$

$$۱۸) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x+3}{\sin x}$$

$$۱۹) \lim_{x \rightarrow (\frac{\pi}{2})^+} \frac{2}{\cos x}$$

$$۲۰) \lim_{x \rightarrow \pi^+} \frac{-2\sin x}{1+\cos x}$$

$$۲۱) \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}^+} \tan x$$

$$۲۲) \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}^+} \frac{\cot x + \sqrt{2}}{\cot x - \sqrt{2}}$$

تقریب ۲، حاصل $\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{-x}{1-x^2}$ کدام است؟

۱) $+\infty$ ۲) $-\infty$ ۳) صفر   ۴) ۱

(آب تله)

تقریب ۳، حاصل $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{2x+1}{x[x]}$ کدام است؟

۱) $+\infty$ ۲) $-\infty$ ۳) صفر   ۴) -1

(آب تله)

تقریب ۴، حاصل $\lim_{x \rightarrow (-1)^-} \frac{[x+1]}{|x+1|}$ کدام است؟

۱) $-\infty$ ۲) $+\infty$ ۳) صفر   ۴) ۱

(سراسری تجربی ۹۹)

تقریب ۵، حاصل $\lim_{x \rightarrow (-2)^-} \frac{[x]-3}{x+2}$ کدام است؟

۱) $-\infty$ ۲) -1 ۳) صفر   ۴) ۱

(آب تله)

تقریب ۶، حاصل $\lim_{x \rightarrow \pi^+} \frac{[\sin x]}{x-\pi}$ کدام است؟

۱) $-\infty$ ۲) $+\infty$ ۳) صفر   ۴) ۱

(سراسری ریاضی ۷۲)

تقریب ۸، حاصل $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{\cos x}{\tan x}$ کدام است؟

۱) صفر   ۲) $+\infty$ ۳) ۱   ۴) $-\infty$

(کانون)

تقریب ۹، حاصل $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \frac{\sqrt{\cos x}}{\sin x - 1}$ کدام است؟

۱) صفر   ۲) ۱   ۳) $+\infty$ ۴) $-\infty$

(سراسری تجربی ۸۹)

تقریب ۱۰، حاصل $\lim_{x \rightarrow \pi^+} \frac{\sin x}{1+\cos x}$ کدام است؟

۱) $+\infty$ ۲) $-\infty$ ۳) ۱   ۴) صفر

تذکره: گاهی اوقات بست از جا بلندتر $\pm$ بیجم هر رسم که باید زنج اها کنیم بست از زنج اها $\pm$ $\frac{x^2}{x^2}$ $\pm \infty$

تمرین ۱۱، حاصل $\lim_{x \rightarrow 3^+} \frac{[x-2]}{\sqrt{x+2} - x}$ کدام است؟

(۱) صفر (۲) -۱ (۳) $+\infty$ (۴) $-\infty$

تمرین ۱۲، حاصل $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{x} - 1}{(1-x)^2 (x^2 - 2x + 1)}$ کدام است؟

(۱) $+\infty$ (۲) $-\infty$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{1}{3}$

تمرین ۱۳، حاصل $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{|x^3 + x - 2|}{x^3 - x^2 - x + 1}$ کدام است؟

(۱) صفر (۲) $+\infty$ (۳) $-\infty$ (۴) $\frac{1}{4}$

تمرین ۱۴، در مورد تابع $f(x) = \frac{x^2 - 1}{x + |x|}$ کدام بیان درست است؟ (ساده و تعبیر ۹۸)

$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = -\infty$ (۴) $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty$ (۳) $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = -\infty$ (۲) $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = +\infty$ (۱)

تمرین ۱۵، در مورد تابع باضابطه $f(x) = \frac{\sin x}{1 + 2 \cos x}$ کدام بیان درست است؟ (ساده و تعبیر ۹۸)

$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}} f(x) = +\infty$ (۴) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}} f(x) = -\infty$ (۳) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}^+} f(x) = +\infty$ (۲) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}^+} f(x) = -\infty$ (۱)

(خند سبز)

تقریب ۱۴: اگر $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \frac{ax+b}{a+\cos x} = +\infty$ باشد مقدار b کدام است؟

- ۱-۱
- ۲-۲
- ۳-۱
- ۴-۲

(خند سبز)

تقریب ۱۷: اگر $\lim_{x \rightarrow L^+} \frac{x+1}{x^2-x-4} = +\infty$ باشد مقدار L کدام است؟

- ۱-۲
- ۲-۳
- ۳-۴
- ۴-۱

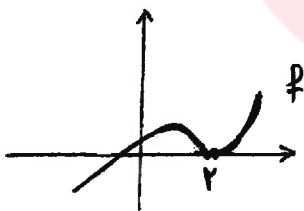
(خند سبز)

تقریب ۱۸: نمودار تابع $f(x) = \frac{\cos x}{\tan^2 x - 1}$ را در اطراف $x = \frac{\pi}{3}$ چگونه است؟

(خند سبز)

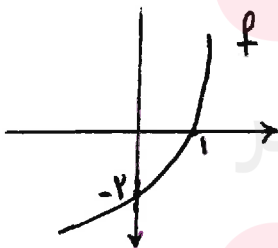
تقریب ۱۹: با توجه به نمودار f حاصل $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x-2)}{f(x)}$ کدام است؟

- ۱-۱
- ۲-+∞
- ۳-∞-
- ۴-∞+

(خند سبز)

تقریب ۲۰: اگر نمودار تابع f در شکل زیر باشد و $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f}{f-1}$ وقتی $x \rightarrow 2$ کدام است؟

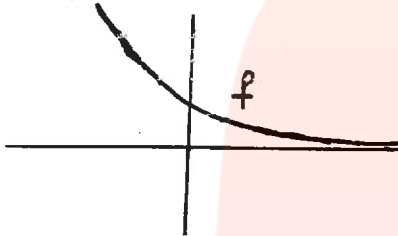

- ۱-∞+
- ۲-∞-
- ۳-∞+
- ۴-۱

صفحه ۵۸ تا ۶۴ نام درس

۴ عدد بی نهایت

عدد بی نهایت ۲ حالتی لغت می شود که x به سمت $+\infty$ یا $-\infty$ میل می کند ($\pm\infty$)

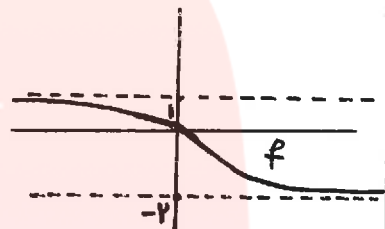
$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 0$$

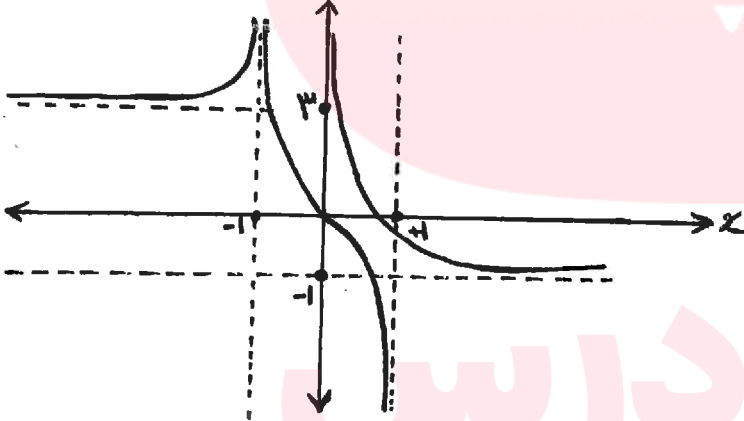
$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = -2$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 1$$

توجه! در این مثال، نمودار تابع f به سمت $+\infty$ و $-\infty$ از هر دو طرف میل می کند.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -1$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \dots$$

$$\lim_{x \rightarrow -1^+} f(x) = \dots$$

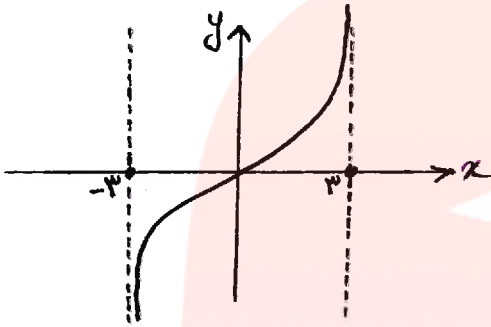
$$\lim_{x \rightarrow -1} f(x) = \dots$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \dots$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \dots$$

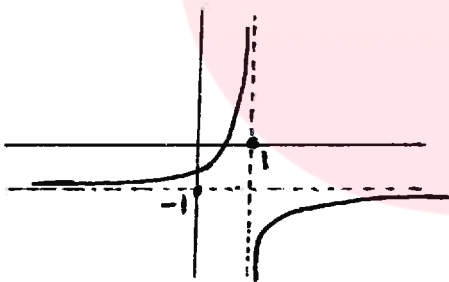
$$\lim_{x \rightarrow 2^+} f(x-2) = \dots$$

تجرب ۲: بازه‌ها و رفتار تابع f اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = +\infty$ و $\lim_{x \rightarrow b} f(x) = -\infty$ باشد حاصل $[a] + [b]$ کدام است؟

- ۱) منفی
- ۲) -1
- ۳) -2
- ۴) 1

تجرب ۳: مشخصات تابع $f(x)$ مطابق شکل زیر است اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = L$ و آنجا حاصل $\lim_{x \rightarrow (-b)^-} f(x)$ (نتیجه)

- ۱) L
- ۲) -1
- ۳) $-\infty$
- ۴) $+\infty$

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

حالاتی که در آن حد از بی نهایت:

در حل مسألات «حد از بی نهایت» فقط به نامی یادمان را در نظر می‌گیریم و بقیه جمله‌ها را نادیده می‌گیریم.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax^2 - x + 1}{-x^2 - 2x} \rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax^2}{-x^2}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{3x^3 - x^2 + 2}{x^4 - 2} \rightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x^3}{x^4}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^2 - x + 1^5}{4x^5 - 2} \rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-x^2}{4x^5}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} (2x^2 - 3x^5 - 1) \rightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} (-3x^5)$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (a - x^2) \rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} (-x^2)$$

بعد از این که به نامی یادمان را نوشتیم +∞ یا -∞، x و سایر آن‌ها که در آنجا بی نهایت می‌گیرند

در یک حالت نامی زیر ممکن است رفع دهد: (نیازی به استفاده از نقطه تفرد)

$(+\infty)(+\infty) = +\infty$	$(+\infty)^2 = +\infty$	$0 \times (\pm\infty) = 0$	$(\pm عدد) + (+\infty) = +\infty$
$(+\infty)(-\infty) = -\infty$	$(-\infty)^2 = +\infty$	$(+ عدد)(+\infty) = +\infty$	$(\pm عدد) - (-\infty) = -\infty$
$(-\infty)(+\infty) = -\infty$	$(+\infty)^3 = +\infty$	$(- عدد)(+\infty) = -\infty$	$(+\infty) + (+\infty) = +\infty$
$(-\infty)(-\infty) = +\infty$	$(-\infty)^3 = -\infty$	$(- عدد)(-\infty) = +\infty$	$\frac{\pm عدد}{\infty} = 0$

نکته ۱: در تابع کسری ۳ حالت زیر ممکن است پیش آید:

① ∞ / ∞ صورت = ∞ یا $-\infty$ ← جواب یک عدد $+b$ یا $-a$ است.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-x^2 + 2x - x}{2x^2 + x^2} \rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-x^2}{2x^2} = -\frac{1}{2}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x + 5}{3x - 2} \rightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x}{3x} = \frac{2}{3}$$

② ∞ / ∞ صورت < ∞ یا $-\infty$ ← جواب $+\infty$ یا $-\infty$ است.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x^2 - x + 1}{2x^2 + 3} \rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x^2}{2x^2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x}{2} = \frac{3(+\infty)}{2} = +\infty$$

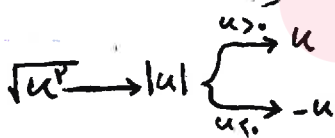
$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x^2 + 5x}{2x + x^3} \rightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x^2}{x^3} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x}{x} = -1(-\infty) = +\infty$$

③ ∞ / ∞ صورت > ∞ یا $-\infty$ ← جواب $+\infty$ یا $-\infty$ است.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x - 2x^2}{1 - x^2} \rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-2x^2}{-x^2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2}{x} = \frac{2}{+\infty} = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x^2 - x^3}{2x^4 - x} \rightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x^3}{2x^4} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-1}{2x} = \frac{-1}{2(+\infty)} = \frac{-1}{+\infty} = 0$$

نکته ۲: اگر بار اولی جواب ∞ یا $-\infty$ بود می توانیم به مرتبه بالاتر از مرتبه توان x در صورت و مخرج

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x + \sqrt{4x^2 - 4x}}{18x + 3} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x + |2x|}{18x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4x}{18x} = \frac{1}{9}$$

نکته ۳: آرد با برآکت مواجه شدیم ۲ حالت داریم:

① درون برآکت عدوس غیر صفر است ← در این حالت می‌توان راحت است

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{2x+1}{5x-1} \right] = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{2x}{5x} \right] = \left[\frac{2}{5} \right] = \left[0.4 \right] = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \left[\frac{-4x+1}{2+3x^2} \right] = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left[\frac{-4x^2}{3x^2} \right] = \left[\frac{-4}{3} \right] = \left[-1.33 \right] = -1$$

② درون برآکت عدوس صفر است (مثل ۲) ← باید مشخص کنیم درون برآکت ۲+ است یا ۲- یا ۰ یا بی‌نهایت است

یک عدد بزرگ مانند ۱۰۰ یا ۱۰۰۰ مشخص می‌شود

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{3x-1}{x+4} \right] = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{3x}{x} \right] = [3] = ? \rightarrow \left[\frac{3(100)-1}{100+4} \right] = \left[\frac{299}{104} \right] = [2.87] = 2$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{2x+5}{x-1} \right] = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{2x}{x} \right] = [2] = ? \rightarrow \left[\frac{2(100)+5}{100-1} \right] = \left[\frac{205}{99} \right] = [2.07] = 2$$

نکته ۴: گاهی اوقات ۲ حالت $\infty - \infty$ داریم که بی‌معنی است و باید رفع ابهام کنیم

بسیار رفع ابهام از حالت $\infty - \infty$ ← آرد عبارت را یکی می‌بورد ← $\infty - \infty$
 ← آرد یا حتی کسر با مخرج صفر بورد ← مخرج مشترک

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} 2x - \sqrt{4x^2 + 4x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} (2x - |2x|) = \lim_{x \rightarrow +\infty} 2x - 2x = \infty - \infty$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} 2x - \sqrt{4x^2 + 4x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} 2x - \sqrt{4x^2 + 4x} \times \frac{2x + \sqrt{4x^2 + 4x}}{2x + \sqrt{4x^2 + 4x}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4x^2 - (4x^2 + 4x)}{2x + \sqrt{4x^2 + 4x}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-4x}{2x + \sqrt{4x^2 + 4x}}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4x}{2x + \sqrt{4x^2 + 4x}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4x}{5x} = \frac{4}{5}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{1}{x^2-4} - \frac{1}{x-2} \right) = \frac{1}{0} - \frac{1}{0} \rightarrow \infty - \infty \text{ بی‌معنی}$$

$$\text{رفع ابهام: } \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{1 - 2(x+2)}{(x-2)(x+2)} \right) = \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{1 - 2x - 4}{(x-2)(x+2)} \right) = \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{-2x - 3}{(x-2)(x+2)} \right)$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{-2(x-2)}{(x-2)(x+2)} \right) = \frac{-2}{2} = -1$$

نتیجه ۵:

$$\left[\frac{1}{+\infty} \right] = \left[\frac{1}{1 \dots} \right] = [0^+] = 0$$

$$\left[\frac{-1}{+\infty} \right] = \left[\frac{-1}{1 \dots} \right] = [0^-] = -1$$

$$\left[\frac{1}{-\infty} \right] = \left[\frac{1}{-1 \dots} \right] = [0^-] = -1$$

$$\left[\frac{-1}{-\infty} \right] = \left[\frac{-1}{-1 \dots} \right] = [0^+] = 0$$

نتیجه ۶: برای تنهایی بدان راه را باید باز کنیم و بنویسیم...

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(x-1)^2 - (x+2)^2}{x+4} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2 - 2x + 1 - (x^2 + 4x + 4)}{x+4} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-4x - 3}{x+4} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-4x}{x} = -4$$

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

تمرین ۱: عامل مرتفع را از سینه را مناسب کنید

$$۱) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x^2 - 2x - 1}{5x^2 - 2}$$

$$۲) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-3x + x - 2}{x + 2}$$

$$۳) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1 - 2x + x^2}{2 - x}$$

$$۴) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{5x^2 - 2x - 2x^3}{-x^2}$$

$$۵) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(2 + \frac{3x}{x^2} \right)$$

$$۶) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-2 + \frac{3}{x^2}}{-\frac{1}{x} + 2}$$

$$۷) \lim_{x \rightarrow -\infty} (2x^3 - 5x + 2)$$

$$۸) \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(-\frac{2}{x^2} - x - 1 \right)$$

$$۹) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{3x - |5x|}{x - 1}$$

$$۱۰) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{|-2x + 1| - x}{x^2 - 2}$$

$$۱۱) \lim_{x \rightarrow -\infty} (3x - |x|)$$

$$۱۲) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|x^2 - 1| + |-2x + 1|}{|-x - 2|}$$

$$۱۳) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{5x + \sqrt{9x^2 - 1}}{2x - 2}$$

$$۱۴) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-2x + \sqrt{3x^2 - x}}{2\sqrt{2}}$$

$$۱۵) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{5x + x^2} + x}{x(x+1)}$$

$$۱۶) \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{1}{x} \right]$$

$$۱۷) \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{2}{2x - 2} \right]$$

$$۱۸) \lim_{x \rightarrow -\infty} \left[\frac{1}{x} \right]$$

$$19) \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{x^3}{x^2+1} \right]$$

$$20) \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{3x+1}{-2x} \right]$$

$$21) \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{5x+1}{x-3} \right]$$

$$22) \lim_{x \rightarrow -\infty} (x^2+2) \left[\frac{4x-1}{2x+1} \right]$$

تمرین ۲، عبارت $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 2$ ، $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -2$ ، ترتیب ۲ صحیح است؟

ب) تابع f را به گونه‌ای رسم کنید که هر دو شرط بالا را داشته باشد.

تمرین ۳ مقدار a ، b را طوری بیابید که $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax^3+bx^2+c}{4x^2-2} = -\frac{2}{3}$ باشد.

تمرین ۴ نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} x^2+1 & x > 0 \\ x+1 & x < 0 \end{cases}$ را رسم کنید. $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$ ، $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ را بیابید.

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

تربیت ۵: حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x - x\sqrt{x}}{x^{\frac{3}{2}} + 4x - 3}$ کدام است؟

$+\infty$ (۴)   منفی (۳) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۱)

تربیت ۶: حد تابع $f(x) = \frac{3x^4 - 2x^3 - 5x}{-2x + 1}$ در $+\infty$ و $-\infty$ ترتیب کدام است؟

$+\infty, -\infty$ (۴) $-\infty, +\infty$ (۳) $-\infty, -\infty$ (۲) $+\infty, +\infty$ (۱)

تربیت ۷: حد $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(x^2+1)^2 - (x^2-3)^2}{(x+1)^2 + (x-1)^2}$ در $+\infty$ و $-\infty$ کدام است؟

$-\infty$ (۴) -2 (۳) 2 (۲) 1 (۱)

تربیت ۸: حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x+4} - \sqrt{x+2}}{\sqrt{x-2} + \sqrt{x}}$ کدام است؟

منفی (۴) 2 (۳) $-\infty$ (۲) $+\infty$ (۱)

تربیت ۹: حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|2x+4| - 3|x-1|}{|2-x| - 3x}$ کدام است؟

$\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۱)

(صفتی سنج)

تربیت ۱۰: حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x^2+7x} - \sqrt{9x^2+11x}}{|x| + \sqrt{4x^2+10x}}$ کدام است؟

-1 (۴) 1 (۳) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۱)

(سازمان تعریف خارج ۹۸)

تربیت ۱۱: دانسته $f(x) = x - \sqrt{4x^2+x}$ باشد حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{f(x)}{x}$ کدام است؟

3 (۴) 2 (۳) -1 (۲) -2 (۱)

تمرین ۱۲: مقدار $\lim_{x \rightarrow +\infty} \sqrt{x} \left(\sqrt{\frac{1}{x+1} + \frac{1}{x}} - \sqrt{\frac{1}{x^2} - \frac{1}{x^2+1}} \right)$ کدام است؟ (سازش تجربی ۱۴۰۰)

۱۴۱) منفی $\quad ۱۴۲) \frac{\sqrt{2}}{2}$ $\quad ۱۴۳) \frac{\sqrt{2}}{4}$ $\quad ۱۴۴) \sqrt{2}$

تمرین ۱۳: اگر $f(x) = \frac{-1}{x+1}$ باشد حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} (f \circ f)(x)$ کدام است؟ (سازش ریاضی ۷۳)

۱۴۱) $-\frac{1}{2}$ $\quad ۱۴۲) \frac{1}{2}$ $\quad ۱۴۳) \frac{1}{4}$ $\quad ۱۴۴) \frac{1}{8}$

تمرین ۱۴: حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{9x + 2^x}{4x + 3^x}$ کدام است؟ (خلاق سبز)

۱۴۱) $\frac{2}{3}$ $\quad ۱۴۲) \frac{1}{3}$ $\quad ۱۴۳) \frac{2}{9}$ $\quad ۱۴۴) \frac{1}{9}$

تمرین ۱۵: حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{4x - 2}{x + 1} \right]$ کدام است؟

۱۴۱) $\frac{2}{3}$ $\quad ۱۴۲) \frac{2}{5}$ $\quad ۱۴۳) \frac{2}{7}$ $\quad ۱۴۴) \frac{2}{9}$

تمرین ۱۶: اگر $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-ax^2 - 4x + 5x}{5x^2 - x^2 - 1} = 2$ باشد حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} (a + x)$ کدام است؟

۱۴۱) -4 $\quad ۱۴۲) -14$ $\quad ۱۴۳) 4$ $\quad ۱۴۴) -4$

تمرین ۱۷: در تابع $f(x) = \frac{ax^2 - 3x + 1}{3x^2 + x}$ اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{2}{3}$ باشد $f(-1)$ کدام است؟

(سازش تجربی خارج ۹۱)

۱۴۱) $-\frac{2}{3}$ $\quad ۱۴۲) \frac{2}{3}$ $\quad ۱۴۳) \frac{2}{5}$ $\quad ۱۴۴) \frac{2}{7}$

تمرین ۱۸: اگر $n > 3$ و $n \rightarrow \infty$ باشد $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x^{n+2} + 2x + m}{mx^2 - mx + n - 1}$ کدام است؟

(سازش تجربی ۱۴۰۰)

۱۴۱) $\frac{2}{3}$ $\quad ۱۴۲) \frac{2}{5}$ $\quad ۱۴۳) \frac{2}{7}$ $\quad ۱۴۴) \frac{2}{9}$

تمرین ۱۹: هندار تابع با تابع $f(x) = \frac{ax+1+\sqrt{4x^2+9}}{3x-2}$ از نقطه $(2, 1)$ میگذرد. $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$ کدام است؟

(ساده) تجربی (۹۶)

۱۴

$\frac{2}{3}$ (۳)

$\frac{1}{3}$ (۲)

$-\frac{1}{3}$ (۱)

تذکره: بعضی مرتبه‌ها نیاز به وضع ارقام داریم یا بدون است که $\leftarrow$ بیجهت $\leftarrow$ بیجهت $\leftarrow$ بیجهت $\leftarrow$ بیجهت $\leftarrow$ بیجهت

تمرین ۲۰: هندار تابع با تابع $f(x) = \frac{3x - \sqrt{x^2+5}}{ax^2+4}$ است. $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \frac{1}{3}$ است. $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ کدام است؟

(ساده) تجربی (۹۰)

$\frac{1}{3}$ (۴)

$\frac{2}{3}$ (۳)

$\frac{2}{3}$ (۲)

$\frac{2}{3}$ (۱)

تمرین ۲۱: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{|x^2-4|}{ax-x+2} = -1$ است. $\lim_{x \rightarrow -2} f(x)$ کدام است؟

(ساده) راضی خوار (۹۰)

$\frac{4}{3}$ (۴)

$\frac{2}{3}$ (۳)

$-\frac{2}{3}$ (۲)

$-\frac{4}{3}$ (۱)

تمرین ۲۲: تابع با تابع $f(x) = \frac{4x^3 - 4x^2 + 1}{ax^3 + 7x^2 - 2}$ در نقطه $(\frac{1}{2}, 2)$ میگذرد. $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$ کدام است؟

(ساده) تجربی خوار (۹۹)

$-\frac{4}{11}$ (۴)

$-\frac{5}{12}$ (۳)

$-\frac{4}{14}$ (۲)

$-\frac{4}{15}$ (۱)

تعیین ۲۳: تابع با ضابطه $f(x) = \frac{\alpha x - \sqrt{\alpha^2 x^2 - 1}}{\alpha x^2 - 12}$ را در نظر بگیرید. آنگاه $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \frac{1}{4}$ باشد. آنگاه $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ کدام است؟

- (سازنده: تجربی ۹۹) $\frac{5}{44}$ (۲۴) $\frac{1}{12}$ (۲۳) $\frac{1}{18}$ (۲۲) $\frac{1}{24}$ (۲۱) $\frac{1}{24}$ (۲۰)

تعیین ۲۴: آنگاه $f(x) = 2x + \sqrt{4x^2 + x}$ باشد. حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ کدام است؟

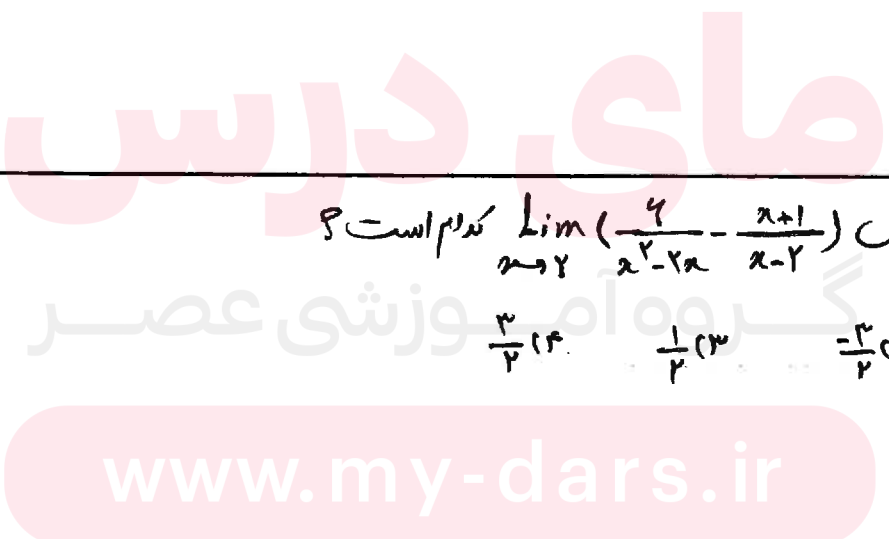
- (سازنده: تجربی ۹۸) 1 (۲۱) $-\frac{1}{2}$ (۲۲) $-\frac{1}{4}$ (۲۳) $-\frac{1}{2}$ (۲۴) $-\frac{1}{4}$ (۲۵)

تعیین ۲۵: حاصل $\lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{1}{\alpha x - 8} - \frac{1}{x^2 - 4} \right)$ کدام است؟

- (سازنده: تجربی ۸۵) $\frac{3}{8}$ (۲۱) $\frac{3}{14}$ (۲۲) $\frac{1}{8}$ (۲۳) $\frac{1}{14}$ (۲۴) $\frac{1}{14}$ (۲۵)

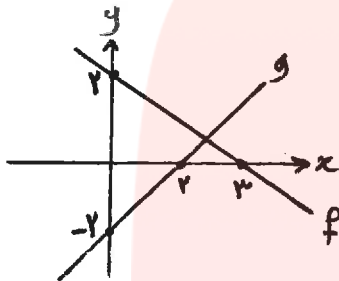
تعیین ۲۶: حاصل $\lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{4}{x^2 - 2x} - \frac{x+1}{x-2} \right)$ کدام است؟

- (سازنده: تجربی ۹۴) $-\frac{5}{2}$ (۲۱) $-\frac{3}{2}$ (۲۲) $\frac{1}{2}$ (۲۳) $\frac{3}{2}$ (۲۴) $\frac{3}{2}$ (۲۵)

تذکره: گاهی اوقات به جایی می‌رسیم که در عبارات ما صفر در مخرج قرار می‌گیرد و باید از روش‌های دیگر استفاده کنیم و باز هم نتیجه بگیریم...

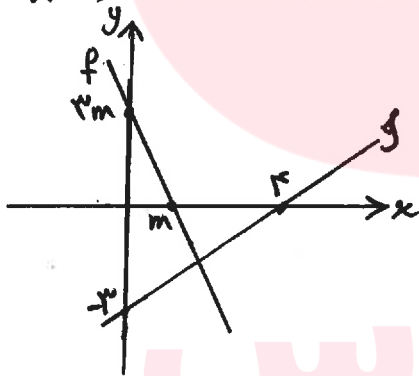
تقریب ۲۷. اگر مقدار در تابع f و g صفر نباشد، به چه صورت $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{f(x)}{g(x)}$ کدام است؟ (به ترتیب)

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴

تقریب ۲۸. شکل زیر در مقدار تابع f و g را نشان می‌دهد حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|f(x)|}{g(x)}$ کدام است؟

(ساده‌ترین تقریب ۱۴.۲)

- ۲
- ۳
- ۴
- ۴

مای داریس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

سوالات امتحان نهایی

① حد تابع زیر را به دست آورید. (دس ۹۷)

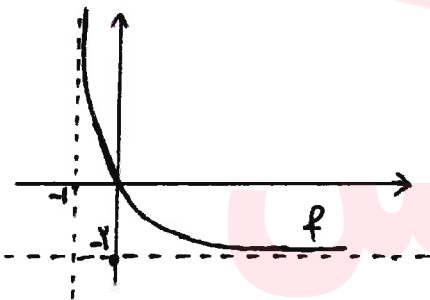
$$\lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{[x] - 3}{x - 3}$$

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 9}{\sqrt{x+1} - 2}$$

② حد تابع زیر را در صورت وجود بیابید. (خرداد ۹۸)

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{[x]}{\sin x}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x - \sqrt{x}}{(x-1)(x+2)}$$

با استفاده از نمودار تابع f ، حد های خواسته شده را بنویسید.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) =$$

$$\lim_{x \rightarrow -1^+} f(x) =$$

③ حد تابع زیر را در صورت وجود بیابید. (شعبه ریاضی ۹۸)

$$\lim_{x \rightarrow 5} \frac{2 - \sqrt{x}}{x^2 - 14}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{1 - \cos x}$$

www.my-dars.ir

④ حد تابع زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. (دس ۹۸)

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x + \sqrt{2x+3}}$$

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{2}{|x-3|}$$

⑤ حد تابع زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. (قدرار ۹۹)

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 2x - 3}{x - \sqrt{x+4}}$$

$$\lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{[x] - 3}{x - 3}$$

⑥ حد تابع زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. (شعبه ۹۹)

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 9}{2 - \sqrt{x+1}}$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{[x] - 3}{|2x-1|}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^3 - 5x + 1}{4x^3 - 11x^2 - 3}$$

⑦ حد تابع زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. (دس ۹۹)

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{2 - \sqrt{x-1}}{x-a}$$

$$\lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{[x] - 3}{x - 3}$$

۸) حد تابع زیر را در صورت وجود محاسب کنید. (خرداد ۱۴۰۰)

$$\lim_{x \rightarrow 5} \frac{2 - \sqrt{x-1}}{x-5}$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{p}} \frac{[x]}{|2x+1|}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3 + \frac{1}{x^2}}{\frac{x}{x-5}}$$

۹) حد تابع زیر را در صورت وجود محاسب کنید. (سفریور ۱۴۰۰)

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x - \sqrt{x}}{x^2 + x - 2}$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}^+} \tan x$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-5x^3 + 2x^2}{2x^3 + 9}$$

۱۰) حد تابع زیر را در صورت وجود محاسب کنید. (پس ۱۴۰۰)

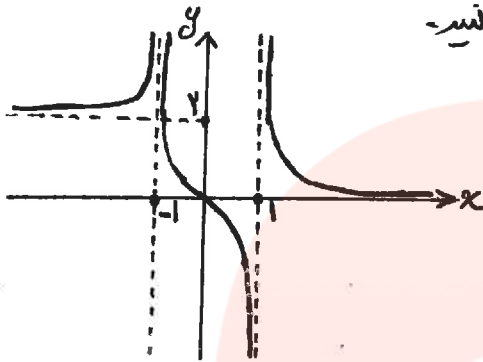
$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{e}} \frac{2x^2 - x}{e2x^2 - 1}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x+1}{\sin^2 x}$$

۱۱) حاصل حد زیر را در صورت وجود محاسب کنید. (خرداد ۱۴۰۱)

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 5x + 4}{2x^2 - \sqrt{x+3}}$$

یپ: نمودار تابع f صورت شکل مقابل است. حد در نقاط زیر را محاسبه کنید.

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) =$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) =$$

$$\lim_{x \rightarrow -1} f(x) =$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) =$$

۱۲) الف: درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. (استفاده از ۱۴.۱)

* بازه $(2, 5)$ یک همبندی است

یپ: حد در زیر را در صورت وجود محاسبه کنید.

$$\lim_{x \rightarrow 9} \frac{\sqrt{x} - 3}{x - 9}$$

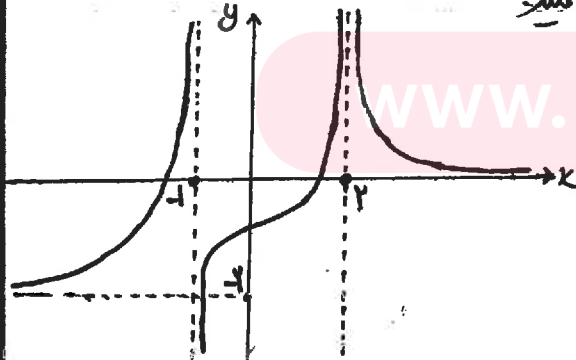
$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \frac{1}{\cos x}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x - x}{2x + 4}$$

۱۳) الف: حد تابع زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. (برای ۱۴.۱)

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x} - 1}{x^2 - 1}$$

یپ: نمودار تابع f به صورت شکل زیر است. حد های زیر را محاسبه کنید.

$$\lim_{x \rightarrow -1^+} f(x) =$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) =$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) =$$

۱۴) حد های زیر را در صورت وجود محاسبه کنید. (شماره ۱۴۰۲)

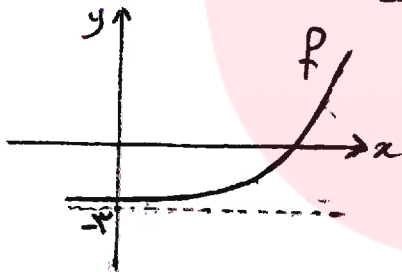
$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x-2}{|\sin x|}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[3]{x} + \sqrt{x}}{x - x}$$

ب) آیا مقدار $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{1}{[x]-1}$ وجود دارد؟ چرا؟

۱۵) با توجه به نمودار تابع f ، حاصل حد های زیر را بدست آورید. (شماره ۱۴۰۲)

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) =$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) =$$

ب) حد های زیر را در صورت وجود محاسبه کنید.

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3}{|x-x|}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{x+1} - 2}{x-1}$$